

Národná prírodná rezervácia

Kôprová dolina

Návrh na zmenu hranice

Navrhovateľ: Lesoochranárske zoskupenie VLK - Tatry
Liptovská Kokava 293, 032 44
Tel.:0911588502, erik@wolf.sk

Vypracoval: Mgr. Jozef Fiala
Sídliisko Juh 1064/49, 093 01, Vranov nad Topľou

august 2006

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 NÁRODNÁ PRÍRODNÁ REZERVÁCIA KÔPROVÁ DOLINA

1.2 VYMEDZENIE CHRÁNENÉHO ÚZEMIA

1.2.1 Súpis krajov, okresov a katastrálnych území

Navrhované chránené územie sa nachádza v Prešovskom kraji v okrese Poprad v katastrálnom území Štrbské pleso.

1.2.2 Súpis listov katastrálnych, lesníckych a základných máp s vymedzením hranice navrhovaného územia

Chránené územie je vymedzené:

Súpis katastrálnych a lesníckych máp

Hranica chráneného územia je vymedzená v katastrálnych mapách mierky M 1 : 5 000 Liptovský Hrádok0-0, Liptovský Hrádok0-1, Liptovský Hrádok0-2, Liptovský Hrádok1-0, Liptovský Hrádok1-1, Liptovský Hrádok1-2, Liptovský Hrádok1-3, Liptovský Hrádok2-2, Liptovský Hrádok2-3, Liptovský Hrádok3-3, Poprad9-0, Poprad9-1, Poprad9-2
Hranica ochranného pásma chráneného územia je vymedzená v katastrálnych mapách mierky M 1 : 5 000 Liptovský Hrádok1-3, Liptovský Hrádok2-3, Liptovský Hrádok3-3,
Hranica chráneného územia je zobrazená na lesníckych porastových mapách mierky M 1 : 25 000 LHC Vysoké Tatry so stavom k 1. 1. 1997.

Súpis základných máp

Chránené územie leží na základných mapách mierky M 1 : 50 000 26-42, 26-44, 27-31, 27-33, ochranné pásmo chráneného územia leží na základných mapách mierky M 1 : 50 000 26-44.

1.3 VÝPIS Z LESNÝCH HOSPODÁRSKÝCH PLÁNOV

Pre potreby prípravy návrhu NPR boli poskytnuté niektoré údaje z LHP (plochová tabuľka LPF), ktoré sú súčasťou prílohy.

1.4 ČLENENIE NA EKOLOGICKO-FUNKČNÉ PRIESTORY A ZÓNY

Územie navrhovanej prírodnej rezervácie sa nebude členiť na jednotlivé zóny, na celom území NPR Kôprová dolina bude platiť piaty stupeň ochrany.

Územie navrhovanej prírodnej rezervácie tvoria biotopy európskeho významu, biotopy národného významu a biotopy chránených druhov živočíchov a rastlín európskeho a národného významu. Cieľom ochrany NPR Kôprová dolina je ochrana prirodzených procesov, preto nie je potrebné územie členiť na ekologicko-funkčné priestory.

1.5 CELKOVÁ VÝMERA CHRÁNENÉHO ÚZEMIA V ČLENENÍ PODĽA DRUHOV POZEMKOV

Rozloha navrhovanej Národnej prírodnej rezervácie Kôprová dolina je 2953,8646 ha. Navrhované chránené územie tvoria lesné pozemky s rozlohou 2920,6447 ha. Ochranné pásmo rezervácie sa vyhlasuje na rozlohe 97,6897 ha, (lesné pozemky 94,343 ha).

1.6 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÝCH POMEROV

1.6.1 Geografická a geomorfologická charakteristika

Navrhovaná národná prírodná rezervácia Kôprová dolina sa nachádza na rozhraní medzi Západnými a Vysokými Tatrami. Jej severnú hranicu tvorí štátna hranica s Poľskom, na západe hraničí s NPR Tichá dolina (hrebeň Liptovských Kôp). Na východe hraničí s NPR Važecká dolina, NPR Furkotská dolina, NPR Mlynská dolina a NPR Mengusovská dolina.. Tvorí ju povodie Kôprovho potoka.

Nadmorská výška sa pohybuje od 980 m do 2497,4 m. Na území navrhovanej NPR prevláda v jej východnej časti bralný región a región trógov, ktoré sú typické pre Vysoké Tatry s výskytom ľadovcových

morén, v západnej časti prevláda hladký hôľný reliéf na granodiorite. Na skalnom podklade najspodnejšej časti doliny sú mocné nánosy pokryvných útvarov – glaciofluviaľne sedimenty.

Z geomorfologického hľadiska sú mimoriadne hodnotné viaceré dôkazy zaľadnenia: ľadovcové kary, prahy, vodopády, krútnavové hrnce, ale aj glaciofluviaľne a murovo – náplavové kužeľe.

1.6.2 Geologická a pôdna charakteristika

NPR Kôprová dolina je budovaná kryštalinikom – granitoidnými horninami, len na niektorých miestach sa vyskytuje silná mylonitizácia granitoidov. Významnou lokalitou je vrcholová časť Krížneho a Veľkej Kopy, kde sa zachovali zvyšky pôvodného plášťa – biotické a kvarcité ruly, ako aj zvyšky obalovej série z mezozoika – kremence, pestré bridlice a dolomity.

Pôdny kryt v prevažnej časti doliny tvoria humusovoželezité podzoly, hnedé podzoly a podzolované rankre, vo vyšších polohách podzolované rankre, nanopodzoly a surové sutinové silikátové podzoly, pričom veľkú časť plochy v severovýchodnej časti NPR zaberajú vystupujúce granodiority a kremence prelínajúce sa s rankrami. Pôdny kryt v regióne hladkého reliéfu je značne náchylný na deštrukciu snehovými lavínami, vodnú eróziu, ale aj svahové pohyby najmä v oblasti nad hornou hranicou lesa.

1.6.3 Hydrologická a klimatická charakteristika

Predmetné územie je významnou pramennou oblasťou rieky Belá, ktorá patrí do povodia Váhu. Kôprov potok je typická vysokohorská bystrina snehovodažďového typu odtoku, s mnohými úsekmi vhodnými pre štúdium riečnej erózie a akumulácie. Je súčasťou reprezentatívneho povodia Belá, ktoré bolo zaradené do Medzinárodného hydrologického programu UNESCO.

Za významné hydrologické objekty možno považovať Temnosmrečianske a Terianske plesá, z vodopádov najmä Vajanského a Kmeťov vodopád, ktoré patria k najvyšším vodopádom na Slovensku.

Tatranská klíma sa vyznačuje pomerne silným stupňom kontinentality, čo je dôsledkom vlastnej geografickej polohy v centre Strednej Európy. Charakteristické sú veľké teplotné rozdiely medzi letom a zimou. Obvyklý ročný chod teploty vzduchu má minimum v januári a maximum v júli. Vo výškach nad 2000 m.n.m. sa však teplotné maximum presúva na august a minimum na február. Teplota vzduchu s nadmorskou výškou spravidla klesá, ale charakteristickým znakom v horských oblastiach je výskyt inverzných situácií, teda vzrastu teploty s nadmorskou výškou. Veterné pomery sú ovplyvnené orografickým profilom širšieho alebo bližšieho okolia konkrétnej oblasti. V podtatranských kotlinách ako aj v svahových polohách a úpätiach hôr prevládajú smery vetra so západnou zložkou. Vo vyšších podhorských a v nižších horských oblastiach treba rátať s extrémnymi nárazmi vetra s rýchlosťou 140 až 180 kmh⁻¹. Nadmorská výška vplýva aj na úhrn zrážok, ktorý sa s rastúcou nadmorskou výškou zvyšuje.

1.6.4 Charakteristika vegetácie a lesa

Flóra NPR Kôprová dolina je druhovo bohatá, zastúpené sú tu mnohé endemity, subendemity, zákonom chránené a ohrozené druhy vyšších rastlín, machov a lišajníkov, napríklad: *Cerastium strictum subsp. tatrae*, *Saxifraga wahlenbergii*, *Soldanella carpatica*, *Cochlearia tatrae*, *Papaver tatricum*, *Pyrola carpatica*, *Euphrasia tatrae*, *Gentiana frigida* a ďalšie. Mimoriadne vzácny je výskyt druhov *Baeothryon alpinum* a *Baeothryon caespitosum* v Temnosmrečianskej doline (jediná lokalita vo Vysokých Tatrách), *Ranunculus pygmaeus*, z nižších rastlín – lišajníkov: *Nephroma parile*, *Nephrona arcticum*, *Umbilicaria microphylla*. V literatúre sa uvádza aj výskyt *Linnaea borealis* a *Juncus castaneus*.

Vegetácia NPR je veľmi pestrá, sú tu zastúpené všetky doteraz popísané vysokohorské asociácie vysokých Tatier. Temnosmrečiansku dolinu, Hlinskú dolinu a Nefcerku treba označiť za unikátne územia, mimoriadne bohaté na najvzácnejšie fytoocenózy Tatier, napríklad *Oxyrieto – saxifragnetum carpaticeae* s hojne zastúpeným makom tatranským alebo iskerníkom trpasličím, *Salicetum kitaibelianae*, *Agrostietum alpinae*, *Silenetum aqualis* a rad ďalších.

Na území NPR Kôprová dolina sú vytvorené podmienky pre výskyt lesných spoločenstiev 6., 7. a 8. lesného vegetačného stupňa. Na geologicky a geomorfologicky pestrom území vznikli lesné spoločenstvá celej rady geobiocenóz. Na ľavom svahu doliny v masíve Kriváňa, od Grúnika cez Kotliny, Nefcerku po záver Hlinnej doliny sa nachádzajú rôznoveké lesné porasty pralesovitého charakteru so smrekom, limbou a jarabinou, ktoré tvoria 18% lesných porastov, z toho limbové smrečiny (CP) tvoria 4 % a limbová kosodrevina (CM) 14 %. Najrozšírenejšie sú jarabinové smrečiny (SP), ktoré tvoria až 33%. Na mierne zvlhčených svahoch do úľabín a tiež na prameniskách sú rozšírené porasty s vysokými bylinami v podraсте, hlavne s *Adenostyles*, sú to spoločenstvá javorových smrečín (AcP) s výmerou 10%. Kyslá kosodrevina (M) je rozšírená na výmere 32%.

Z ďalších spoločenstiev sú tu zastúpené smrečiny s jedľou (Pa – 3%), smrekové jedliny (PA – 2%), jedľové smrečiny (AP – 1%) a jelšina (Ali - 2%).

Na území NPR Kôprová dolina sa nachádzajú tieto biotopy európskeho a národného významu: Vo1, *Ra1, Ra3, Ls9.3, Ls7.4, Sk2, Sk3, Kr4, Kr5, *Kr10, Al1, Al5, Al6, Al9, *Tr8, *Ls7.3, Ls5.1, Ls9.1, Ls9.4, Ls8, *Ls1.4

1.6.5 Charakteristika fauny

Živočíšstvo NPR Kôprová dolina sa vyznačuje vysokým zastúpením endemických, zákonom chránených a ohrozených druhov ako aj druhov európskeho významu.

1.6.5.1 Bezstavovce

Doterajším výskumom bezstavovcov bola zaznamenaná len časť z celkového počtu druhov žijúcich v tomto území. Medzi mimoriadne vzácne patria z pavúkov (*Araneidea*): *Diplocephalus helleri*, *Leptyphantes annulatus*. Z chrobákov (*Coleoptera*) druhy rodu *Carabus*, *Nebria jokischi* ssp. *höpfneri*, z motýľov (*Lepidoptera*): *Aterpia anderegana*, *Aterpia corticana*, *Boloria pales* a ďalšie.

Z druhov európskeho významu je tu zistený alebo predpokladaný výskyt *Boros schneideri*, *Carabus variolosus*, *Cucujus cinnaberinus*, *Pseudogautina excellens*, *Rhyzodes sulcatus*, *Stephanopachys substriatus*. Z druhov *Coleoptera* národného významu sa tu vyskytujú: *Bius thoracicus*, *Carabus auronitens*, *Carabus irregularis*, *Carabus obsoletus*, *Cornumutila quadrivittata*, *Ditylus laevis*, *Duvalius* sp., *Lacon fasciatus*. Z *Lepidoptera* národného významu tu žije *Pachyta lamea*, *Pytho abieticola*, *Pytho depressus*, *Tragosoma deparium* a *Parnassius apollo*. Zoznam druhov bezstavovcov je uvedený v prílohe.

1.6.5.2 Stavovce

Obojživelníky a plazy

Skupina obojživelníkov je zastúpená siedmimi druhmi: mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), pričom za pozoruhodné možno považovať najmä zastúpenie štyroch druhov mlokov.

Z plazov sa tu nachádza jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*) a vretenica severná (*Vipera berus*).

Vtáky

Za indikátory priaznivého stavu lesných ekosystémov možno považovať najmä tieto druhy: ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ malý (*Dendrocopus minor*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) a kvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*). Z ďalších vzácných druhov možno spomenúť orla skalného (*Aquila chrysaetos*), tetrova hôľniaka (*Lyrurus tetrix*), výra skalného (*Bubo bubo*), myšiarku ušatú (*Asio otus*) a vrchárku červenú (*Prunella colaris*), ktorá žije v najvyšších polohách.

K najbežnejším druhom patrí pinka lesná (*Fringila coelebs*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), orešnica perlovaná (*Nucifraga caryocatactes*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*) a drozd plavý (*Turdus philomelos*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*) a sýkorka horská (*Parus montanus*), hýľ lesný (*Pyrrhula pyrrhulla*), jariabok lesný (*Tetrastes bonasia*) a ďalšie.

Cicavce

Z cicavcov sa pravidelne vyskytuje srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), veвериčka obyčajná (*Sciurus vulgaris*), hrdziak lesný (*Clethrionomys glareolus*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), piskor lesný (*Sorex araneus*) piskor horský (*Sorex alpinus*). Medzi vzácne druhy mikromammalií v tomto území patrí myšovka horská (*Sicista betulina*), hrabáč tatranský (*Pitymys taticus*), hraboš snežný tatranský (*Microtus nivalis mirhanreini*), hraboš tatranský (*Microtus taticus*). Z netopierov tu žije uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*), večernica tmavá (*Vespertilio murinus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinyi*), večernica severská (*Eptesicus nilssonii*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*) a ďalšie.

Zo vzácných druhov veľkých cicavcov tu žijú: vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*), svišť horský tatranský (*Marmota marmota latirostris*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

1.7 ZHODNOTENIE VZŤAHU K ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIÍ DOTKNUTÝCH OBCÍ.

Územie sa nachádza v katastri Mesta Vysoké Tatry, k. ú. Štrbské Pleso. Pozemky sú vo vlastníctve štátu a časť pozemkov je nevysporiadaná.

V rámci Všeobecne záväzného nariadenia Prešovského kraja č. 4/2004, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚP VÚC Prešovský kraj – Zmeny a doplnky 2004 schváleného uznesením č. 228 zo dňa 22. júna 2004, ako Biosférické biocentrum Tatry č.2, časť tabuľky Tab. č. 16: *Prehľad biocentier - krajinná a urbánna ekológia - analýza stavu*

Kraj okr.	ID	Názov (pôvodný názov)	Kat.	Geomorfologická jednotka	Jadro	Charakteristika
PP	2	Tatry (Liptovské Kopy)	BBc	Tatry	NPR Tichá dolina	ochrana hodnotných spoločenstiev a endemických druhov

Podľa grafickej časti *Krajinná štruktúra a RÚSES* je jadrom biosférického biocentra Tatry aj časť Kôprovej doliny.

Mesto Vysoké Tatry nemá doposiaľ spracovanú platnú územno-plánovaciú dokumentáciu v podrobnosti ÚPN obce. Územný rozvoj bol doteraz usmerňovaný podľa schválených územných plánov zón mestských častí Starý, Nový, Horný a Dolný Smokovec, Štrbské Pleso a Tatranská Lomnica, ktoré riešili len zastavané územie jednotlivých osád. V uvedenej územno-plánovacej dokumentácii nebolo predmetné územie riešené.

V roku 1999 bola vypracovaná urbanistická štúdia, ktorá nahradila koncept územného plánu. Mestské zastupiteľstvo schválilo Zadanie uznesením č. 18/2004 dňa 16.12.2004. Počas obdobia do roku 2005 došlo k územno – technickým zmenám stavu územia a novým návrhom, ktoré sa premietli do návrhu územného plánu. Ani v návrhu ÚPN O Mesta Vysoké Tatry nebolo predmetné územie riešené.

1.2.17. Záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja treba dodržať tieto záväzné zásady a regulatívy, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001

4.6 v oblasti ochrany prírody a krajiny,

- 4.6.1 zabezpečiť právnu ochranu pre navrhované osobitne chránené územia a územia sústavy NATURA 2000 (t.j. chránené vtáčie územia a územia európskeho významu),
- 4.6.2 pri hospodárskom využívaní chránených území uplatňovať diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia, najmä zohľadňovať samoreprodukčnú schopnosť revitalizácie prírodných zdrojov,
- 4.6.3 rešpektovať prioritnú ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s nulovým drevoprodukčným významom nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných osobitne chránených územiach s piatym stupňom ochrany,
- 4.6.4 vo všetkých vyhlásených a navrhovaných osobitne chránených územiach s tretím a štvrtým stupňom ochrany prírody a krajiny a v územiach vymedzených biocentier, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia

- rešpektovať ako jednu z hlavných funkcií ekologickú funkciu lesov s minimálnym drevoprodukčným významom,
- 4.6.5 rešpektovať v rámci ekologickej siete Slovenskej republiky začlenenie územia,
- 4.6.5.1 medzi ťažiskové územia európskeho významu – územie NP Slovenský raj, územie CHKO Vihorlat, územie Kráľovoľských Nízkych Tatier, územie Tatranského národného parku zahŕňajúce Západné Tatry, Vysoké Tatry, Belianske Tatry, územie NP Pieniny, územie NP Poloniny,

2 ANTROPOGÉNNE VPLYVY V ÚZEMÍ

Dlhodobý tlak človeka na slovenskú prírodu nezanechal už takmer žiadne územie v jeho prirodzenom stave. Preto je snaha zabezpečiť ochranu takých ekosystémov, ktoré sú najmenej pozmenené ľudskou činnosťou. Do tejto kategórie patrí aj NPR Kôprová dolina, ktorá patrí medzi najzachovalejšie územia na Slovensku. Napriek tomu, že intenzívna ťažba dreva a pastva dobytká v uplynulých storočiach poškodila veľkú časť lesných aj nelesných spoločenstiev v Kôprovej doline, do vyhlásenia Tatranského národného parku v roku 1948 sa tu zachovali zvyšky pralesovitých lesov, najmä v oblasti pod Kriváňom a v Nefcerke. Vďaka neprístupnosti územia tu v 20-tych rokoch minulého storočia dokázali prežiť medvede aj napriek tomu, že na prevažnej väčšine Slovenska boli v tej dobe vyhubené. Po vyhlásení TANAPu došlo k vylúčeniu pastvy dobytká a k výraznému obmedzeniu ťažby dreva, čo viedlo k postupnej regenerácii ekosystémov. Od vzniku TANAPu sa tu vykonávala extenzívna ťažba dreva a poľovníctvo. Prírodná lesná vegetácia bola v minulosti čiastočne zmenená, pričom z druhov drevín najviac utrpela jedľa biela, javor horský, brest horský a tis obyčajný. Neprírodné vysoké zastúpenie má v nižších nadmorských výškach smrek. Po vetrovej kalamite v roku 2002, ktorá postihla prevažne nižšie položené lesy, dochádza vplyvom prirodzenej sukcesie k zmene drevinového zloženia, najmä v prospech pionierskych druhov drevín.

Za najvýznamnejšie antropogénne vplyvy v dnešnom období môžeme považovať lesné cesty, najmä spevnenú lesnú cestu prechádzajúcu dnom doliny a cestu v lokalite Riečica. Výraznejší turistický tlak sa prejavuje negatívne v oblasti Temnosmrečianskych plies, kde často bivakujú turisti.

3 PODROBNOSTI O OCHRANE

3.1 ODÔVODNENIE OCHRANY

Územie Kôprovej doliny predstavuje veľmi hodnotný celok, pre ktorý je charakteristická veľká rozmanitosť prírodných podmienok.

Kôprová dolina predstavuje územie s vysokou koncentráciou druhov a biotopov európskeho aj národného významu na relatívne malej ploche. Súčasne je to územie s minimálnym tlakom človeka na jeho komerčné využívanie. Územie patrí k najmenej navštevovaným v TANAPe. Jeho potenciál na lesnícke obhospodarovanie je vďaka neprístupnému terénu nízky. Územie je podľa zákona NR SR o ochrane prírody a krajiny č.543/2002 Z. z. zaradené v štvrtom a piatom stupni ochrany. Od vyhlásenia národného parku v roku 1948 bolo považované za jedno z najprísnejšie chránených území v národnom parku. V území platí predbežná ochrana územia európskeho významu s výskytom viacerých prioritných druhov a biotopov (podľa smernice rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín).

Územie Kôprovej doliny predstavuje významný biotop veľkých šeliem, najmä však medveďa hnedého. Napriek tomu, že tento druh nie je na Slovensku ohrozený vyhynutím, je ohrozený synantropizáciou populácie a narušovaním jej sociálnej štruktúry. S ohľadom na rozlohu Kôprovej doliny, ktorá tvorí spolu s NPR Tichá dolina logický celok, je predpoklad zachovania priaznivej štruktúry populácie medveďa a jej prirodzeného správania sa bez konfliktov s človekom. Obdobné podmienky sa na Slovensku nikde inde nevyskytujú.

Veľkosť NPR Kôprová dolina dokáže zabezpečiť dostatočný životný priestor nie len pre veľké šelmy, ale pre všetky druhy s nízkou populačnou hustotou, ktoré sú citlivé na kvalitu biotopu a súčasne jeho rozlohu. Veľké územia sa dokážu vysporiadať s náhodnými disturbančnými vplyvmi, napríklad vetrovou kalamitou alebo požiarom, pretože tieto nepostihnú územie ako celok, čo sa môže stať v prípade malých rezervácií. Veľké rezervácie umožňujú aj vyššiu adaptabilitu lesných aj nelesných spoločenstiev na zmeny podmienok prostredia (globálne klimatické zmeny) a prispievajú k stabilite celej krajiny (napríklad regulácia odtoku vody z krajiny). V neposlednom rade je Kôprová dolina refúgiom pre tisícky druhov organizmov, ktoré v kultúrnej krajine stratili podmienky pre život.

3.2 CIELE OCHRANY NA DOSIAHNUTIE PRIAZNIVÉHO STAVU

V prírodnej rezervácii podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platí štvrtý alebo piaty stupeň ochrany prírody. Na území s piatym stupňom ochrany je zakázané rúbať stromy. Výnimku môže povoliť krajský úrad životného prostredia, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie. Keďže hlavným účelom navrhovanej rezervácie má byť ochrana prirodzených procesov adaptácie lesných spoločenstiev na zmeny podmienok prostredia, je žiadúce ponechať územie na prirodzený vývoj. Vtedy sa najlepšie rozvinú aj ďalšie požadované funkcie územia - ochrana biologickej rozmanitosti a ekologická stabilizácia krajiny.

Cieľom ochrany je ochraňovať a pozorovať prirodzené procesy vývoja spoločenstiev, vrátane sledovania postupných zmien prebiehajúcich v človekom zmenených lesných ekosystémoch. V rezervácii má byť bežným návštevníkom umožnené sledovať prírodné procesy bez priamych zásahov človeka do ich priebehu. Rovnako by tu mal byť umožnený nedeštruktívny výskum.

Hlavným cieľom NPR Kôprová dolina je ochrana prirodzených procesov.

3.3 PODROBNOSTI O PODMIENKACH OCHRANY

V zmysle § 22 ods. 4 Zákona NR Slovenskej Republiky č. 543/2002 Z.z. navrhujeme, aby na celom území národnej prírodnej rezervácie Kôprová dolina platil piaty stupeň ochrany (§ 16).

Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany sa zakazuje:

- vykonávať všetky činnosti uvedené pri štvrtom stupni ochrany,
- zasiahnuť do lesného krytu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt,
- stavať lesnú cestu alebo zväžnicu,
- zriadiť poľovnícke alebo rybochovné zariadenie,
- osvetľovať bežeckú trať, lyžiarsku trať alebo športový areál,
- rušiť pokoj a ticho,
- chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha,
- meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravou, zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou tŕstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom,
- umiestniť stavbu.

Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 12 písm. c), g), § 13 ods. 2 písm. i), j), l), § 14 ods. 2 písm. d), f), § 15 ods. 2 písm. b).

Výnimku resp. súhlas orgánu ochrany prírody navrhujeme udeliť iba v prípade nedeštruktívneho vedeckého výskumu a to v § 17 ods. 3) písm. b), o) a s), v § 16 ods. 3) písm. m) a l) a v § 14 ods. 2) písm. g). Jedná sa hlavne o možnosť pohybovať sa na území rezervácie, stanovať, značiť výskumné plochy a získavať výskumný materiál (rastliny, živočíchy, nerasty), pokiaľ možno bez usmrcovania živých organizmov a väčšieho narušenia pôdneho a vegetačného krytu.

Podľa § 17 ods. 3 Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. sa ochranné pásmo národnej prírodnej rezervácie Kôprová dolina vyhlasuje na ploche 97,6897 ha.

V ochrannom pásme NPR Kôprová dolina platí štvrtý stupeň ochrany, podľa ktorého sa podľa § 15 zákona č. 543/2002 zakazuje:

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1, § 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 a 4 platia rovnako
- b) ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom,
- c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu,
- d) aplikovať chemické látky a hnojivá,
- e) rozorávať existujúce trvalé trávne porasty a rúbať dreviny,
- f) zbierať nerasty alebo skameneliny,
- g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat,
- i) vykonávať geologické práce,
- j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- k) voľne pustiť psa, okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov (služobný pes) a poľovného psa.

V ochrannom pásme NPR Kôprová dolina sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činností uvedených v §12 písm. a), c), e) až h), §13 ods.2 písm.c), i), j) a l), a §14 ods. 2 písm. d) až f),
- b) pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajňovanie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, súhlas sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v §13 ods.3 písm.b),
- c) umiestnenie stavby

Kontrolu dodržiavania podmienok ochrany chráneného územia vykonávajú orgány štátnej správy ochrany prírody, SIŽP, organizácie štátnej ochrany prírody a stráž prírody.

3.4 EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE DOPADU UPLATŇOVANIA PIATEHO STUPŇA OCHRANY

Predpokladaná ekonomická strata pre ŠL TANAPu v nasledujúcom lesnom hospodárskom pláne, ktorý sa v tomto období pripravuje je 0 Sk, pretože lesný zákon zakazuje vykonávať akúkoľvek ťažbu v území s piatym stupňom ochrany prírody.

3.5 POPIS TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Technické vybavenie NPR bude spočívať vo vyznačení hranice v teréne:

- signálnymi znakmi červenej farby na kmeňoch stromov vo výške 1,3m (plný pruh a polkruh z vonkajšej strany)
- typizovanými tabuľami so štátnym znakom a s označením kategórie CHÚ, ktoré budú upevnené na drevených stĺpoch vo výške cca 2m.

4 PRÍLOHY

4.1 POUŽITÁ LITERATÚRA

- Správa TANAPu, NPR Kôprová dolina, rezervačná kniha
- Vološčuk a kol. 1994, Tatranský národný park
- Míchal, I., 1994: Ekologická stabilita. Veronica, Brno
- Rybanič, R., Šutiaková, T., Benko, Š., (eds.) 2004: Významné vtáčie územia na Slovensku. Územia významné z pohľadu Európskej únie. Spoločnosť pre ochranu vtáctva na Slovensku, Bratislava.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225p.
- Zborníky odborných prác TANAPu

4.2 ZOZNAM DOKUMENTÁCIE A PRÍLOH

- Základné údaje o území navrhovanom na ochranu
- Súpis parciel podľa súčasného stavu katastra
- Súpis parciel podľa listu vlastníctva
- Prehľad foriem vlastníctva podľa druhov pozemkov
- Plochová tabuľka lesného pôdneho fondu podľa LHP
- Kópie výpisov z katastra nehnuteľností

4.3 MAPOVÉ PRÍLOHY

- Situačný náčrt na katastrálnej mape k. ú. Štrbské Pleso, k.ú. Východná v mierke 1: 5000
- Situačný náčrt na porastovej organizačnej mape LHC Vysoké Tatry v mierke 1 : 25 000, stav ku dňu 1.1.1997
- Situačný náčrt technického zabezpečenia na kópii z porastovej organizačnej mapy LHC Vysoké Tatry v mierke 1 : 25 000, stav ku dňu 1.1.1997
- Situačný náčrt na Základnej mape SR v mierke 1:50 000, stav mapy z roku 2000